OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
Julkisoikeuden yksikkö
Lainsäädäntöneuvos Elina Nyholm

Asiantuntijalausunto

14.2.2022

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (menettelyasetus) (U 34/2016 vp) ja siihen liittyvät jatkokirjelmät (UJ 40/2020 vp ja UJ 21/2021 vp)

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (menettelyasetus) (U 34/2016 vp) ja siihen liittyvistä jatkokirjelmistä (UJ 40/2020 vp ja UJ 21/2021 vp).

Oikeusministeriö toteaa kunnioittavasti, että oikeusministeriö on osallistunut sisäministeriön johdolla hyvässä yhteistyössä tapahtuneeseen valtioneuvoston kirjelmän valmisteluun eikä sillä ole huomautettavaa kirjelmän johdosta.

Jatkokirjelmässä käsitellään eräitä muun muassa hakijan oikeusturvaan liittyviä kysymyksiä. Oikeusministeriö kiinnittää vielä huomiota eräisiin oikeusministeriön toimialan kannalta keskeisimpiin jatkokirjelmässä esille nostettuihin kysymyksiin.

Oikeusministeriö pitää erityisen tärkeänä kirjelmän lausumaa siitä, että on kiinnitettävä vakavaa huomiota siihen, voiko hakemuksen tutkiminen nopeutetussa menettelyssä tai sen ohjautuminen rajamenettelyyn hakijan alkuperämaan perusteella muodostaa riskin, että hakijan alkuperämaa

Postiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

tosiasiallisesti vaikuttaa siihen, saako hakija hakemuksensa käsiteltyä asianmukaisella tavalla yksilöllisesti ja huolellisesti. Rajamenettelyssä on tältä osin huolehdittava riittävistä oikeusturvatakeista ja menettelyn oikeudellisesta hyväksyttävyydestä erityisesti yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Menettely ei saa aiheuttaa riskiä siitä, että hakemuksen perusteet tutkitaan sisällöllisesti eri laatuisesti tai hakijan käytössä olevia oikeusturvakeinoja supistetaan verrattuna tavalliseen turvapaikkamenettelyyn.

Lisäksi kuten kirjelmässä todetaan, on tärkeää taata riittävä oikeusturvan taso menettelyn kaikissa vaiheissa. Jäsenvaltioille tulisi jättää kansallista harkintavaltaa muutoksenhaun järjestämiselle säädetyn määräajan osalta myös siinä tapauksessa, että hakemus jätetään tutkimatta tai hylätään nopeutetussa menettelyssä. Jäsenvaltioille tulisi myös jättää kansallista harkintavaltaa jatkomuutoksenhakumahdollisuuden järjestämisen osalta. Muutoksenhaun rajoittaminen vain ensimmäisen asteen tuomioistuimeen ilman jatkovalitusmahdollisuutta on ongelmallista turvapaikanhakijan korostuneen oikeussuojan tarpeen vuoksi.